

POSTANOWIENIE

11 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 11 września 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A.S. i M.S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Szefowi Rejonowego Zarządu Infrastruktury
w Bydgoszczy
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Szefa Rejonowego Zarządu
Infrastruktury w Bydgoszczy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 14 lutego 2024 r., I ACa 844/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwanego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z 23 grudnia 2022 r., uwzględniającego w części powództwo i zasądzającego od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 81.725,33 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 10 lutego 2017 r. do dnia zapłaty, w tym 41.300 zł z tytułu odszkodowania za ograniczenie sposobu korzystania i zmniejszenie wartości należącej do powodów nieruchomości oraz 40.425,33 zł z tytułu kosztów nakładów, jakie powodowie mają

obowiązek poczynić w celu rewitalizacji akustycznej budynku mieszkalnego posadowionego na ich nieruchomości.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwany wskazał przyczyny kasacyjne określone w art. 3989 § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 3981 § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 3989 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłącznie podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o

występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por.m.in. postanowienia z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepubl.; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, niepubl.; z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.; z 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, niepubl.; z 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, niepubl.; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, niepubl.).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powiązał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. z twierdzeniem o rozbieżnościach w orzecznictwie dotyczących przepisu art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej - p.o.ś.), natomiast przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - z zasądzeniem odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia od daty doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty w lutym 2017 r.

Kwestia wykładni art. 129 ust. 2 p.o.ś. była przedmiotem uchwały Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2024 r., III CZP 56/23 (OSNC 2024, Nr 9, poz. 86), zgodnie z którą właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, o którym mowa w art. 135 ust. 1 p.o.ś., jednak bez związku ze szczególnymi ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a tej ustawy, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 tego aktu. Stanowisko wyrażone w uchwale z 12 kwietnia 2024 r. zostało podzielone w nowszym orzecnictwie Sądu Najwyższego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2025 r., II CSKP 768/22, niepubl. i z 28 lutego 2025 r., II CSKP 2251/22, niepubl.) i koresponduje z nim pogląd wyrażony w zaskarżonym wyroku.

Wątpliwości skarżącego dotyczące wykładni art. 136 ust. 3 p.o.ś. i możliwości dochodzenia roszczenia wywodzonego z tego przepisu przed poniesieniem wydatków na rewitalizację akustyczną również były przedmiotem nowszych wypowiedzi Sądu Najwyższego, w których - także z odwołaniem się do konstytucyjnej wykładni - przyjęto, że art. 136 ust. 3 p.o.ś. nie wyłącza obowiązku naprawienia szkody, jeśli konieczne prace remontowe nie zostały jeszcze wykonane, a koszty rewitalizacji akustycznej nie zostały faktycznie poniesione (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2024 r., II CSKP 555/23, niepubl., z 7 lutego 2025 r., II CSKP 289/23 i II CSKP 373/23, niepubl. oraz z 28 lutego 2025 r., II CSKP 2251/22, niepubl.). W orzecnictwie Sądu Najwyższego zauważono również, że nie jest wystarczające dla skutecznego powołania się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 3989 § 1 pkt 2 k.p.c. abstrakcyjne wskazanie na odmienne kierunki interpretacji art. 136 ust. 3 p.o.ś., w oderwaniu od specyfiki konkretnych stanów faktycznych, zwłaszcza gdy w okolicznościach faktycznych sprawy, tak jak ma to również miejsce w niniejszej sprawie, nieruchomość położona jest w obszarze ograniczonego użytkowania wokół lotniska wojskowego, dla którego ustanowiono szereg zakazów i nakazów (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2024 r., I CSK 1866/24, niepubl. i z 17 kwietnia 2025 r., I CSK 1070/24, niepubl.).

Nie została zatem spełniona przesłanka przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Niewykazana pozostaje również powołana we wniosku przyczyna w postaci oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że w przypadku świadczeń odszkodowawczych dochodzonych na podstawie art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 p.o.ś., zasadą jest, iż termin płatności świadczenia w zakresie kwot w nim żądanych i uznanych ostatecznie za uzasadnione, wyznacza wezwanie dłużnika do zapłaty, które powinno precyzować rodzaj szkody, jej źródło i wysokość żadanego odszkodowania. W konsekwencji zasądzenie odszkodowania za szkodę określoną w art. 129 ust. 2 w związku z art. 136 ust. 3 p.o.ś. według cen z dnia jego ustalenia nie wyłącza przyznania odsetek za opóźnienie od dnia powstania stanu opóźnienia. Okoliczność, że dłużnik nie spełnia świadczenia mimo wezwania, pozostając w przekonaniu, że nie jest zobowiązany lub jest zobowiązany w innej wysokości niż określona w wezwaniu, względnie oczekując na wynik postępowania sądowego, nie uchyła obowiązku zapłaty odsetek za czas opóźnienia w zapłacie żądanej w wezwaniu kwoty, jeżeli w toku postępowania sądowego okaże się, że żądana suma była należna już w chwili doręczenia wezwania do zapłaty (zob. np. uchwałę Sądu Najwyższego z 8 listopada 2019 r., III CZP 32/19, OSNC 2020, nr 10, poz. 81 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 20 maja 2021 r., II CSKP 90/21, niepubl., z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 270/22, niepubl., z 10 stycznia 2023 r., II CSKP 234/22, niepubl. i z 14 czerwca 2024 r., II CSKP 1655/22, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono również stanowisko zgodnie z którym to na dłużniku ciąży obowiązek dowodzenia szczególnych okoliczności podważających powstanie stanu wymagalności roszczenia w chwili wezwania do zapłaty (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 8 listopada 2016 r., III CSK 342/15, niepubl.; uchwała Sądu Najwyższego z 8 listopada 2019 r., III CZP 32/19, OSNC 2020, nr 10, poz. 81; wyrok Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2024 r., II CSKP 1655/22, niepubl.). Skarżący nie stawiał w toku postępowania apelacyjnego zarzutów dotyczących zaistniałych jego zdaniem zmian wartości nieruchomości czy kosztów koniecznych prac adaptacyjnych w okresie między wezwaniem do zapłaty wystosowanym przez powodów a szacowaniem szkód w toku procesu. Powołanie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jedynie na wiedzę notoryjną dotyczącą radykalnych wzrostów nieruchomości i cen materiałów jest

niewystarczające do stwierdzenia, że wyrażone w sprawie stanowisko dotyczące wymagalności roszczeń dochodzonych przez powodów jest wadliwe w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a.ł.]

(K.L.)